

Bilag til SSA-F

Bilag til forskningsavtalen

Statens standardavtale om forsknings- og
utredningsoppdrag

Innhold:

Bilag 1: Oppdragsgivers beskrivelse av Oppdraget	4
Avtalens punkt 1.1 Avtalens omfang	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Avtalens punkt 3.2 Bruk av metoder og kvalitetssikring	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Avtalens punkt 3.3 Medvirkning.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Avtalens punkt 3.11.1 Generelt om informasjonssikkerhet	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Avtalens punkt 5.1 Deling av data	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Bilag 2: Oppdragstakers spesifikasjon av oppdraget.....	7
Bilag 3: Prosjekt- og fremdriftsplan	8
Avtalens punkt 1.4 Fremdriftsplan og leveringsdag	8
<i>Oppstart</i>	8
<i>Tidsramme for Oppdraget</i>	8
<i>Delleveranser</i>	8
<i>Oppdragstakers fremdriftsplan</i>	8
<i>Oppdragsgivers fremdriftsplan</i>	9
Avtalens punkt 3.2 Bruk av metoder og kvalitetssikring	9
Avtalens punkt 3.3 Medvirkning.....	9
Bilag 4: Administrative bestemmelser	10
Avtalens punkt 1.5 Partenes representanter	10
<i>Bemyndiget representant (person eller rolle)</i>	10
Avtalens punkt 1.6 Nøkkelpersonell	10
Avtalens punkt 3.5 Gjensidig informasjonsplikt	10
Avtalens punkt 3.7 Oppdragstakers bruk av underleverandører	11
Avtalens punkt 3.8 Oppdragsgivers bruk av tredjepart	11
Avtalens punkt 3.9 Lønns- og arbeidsvilkår	11
Bilag 5: Pris og prisbestemmelser	12
Avtalens punkt 4.1 Vederlag.....	12
<i>A. Oversikt</i>	12
<i>B. Oppdragstakers Timepriser og andre prismodeller</i>	12
<i>C. Utlegg og reisekostnader mv.</i>	12
<i>D. Overskridelser og varsling</i>	12
Avtalens punkt 4.2 Fakturering.....	13
Avtalens punkt 6.5.2 Dagbot ved forsinkelse	13
Bilag 6: Endringer i den generelle avtaleteksten.....	14
Bilag 7: Endringer i Avtalen etter avtaleinngåelsen	15
Bilag 8: Databehandleravtale	16

Merknad til den som skal benytte bilagsmalene i dette dokumentet

Statens standardavtale for forskning- og utredningsoppdrag med bilag egner seg både for forskningsoppdrag og for mindre utredninger og evalueringer. Offentlig sektor har en særskilt oppfordring om alltid først å vurdere bruk av denne standardavtalen, før de inngår avtaler om forsknings- og utredningsarbeid. Alle deler av Avtalen kan tilpasses behovene i de spesifikke oppdragene.

Standardavtalen legger til grunn at både oppdragsgiver og oppdragstaker har rettigheter til resultatene, og plikt til å sørge for at resultatene offentliggjøres. Den utgjør et rammeverk for hvordan offentlige oppdragsgivere kan sikre at forsknings- og utredningsoppdrag gjennomføres innenfor anerkjente vitenskapelige og etiske prinsipper. Det er viktig at begge parter setter seg inn i standardavtalens innhold, slik at de sammen fremmer uavhengig forskning med høy legitimitet.

Standardavtalen skal medvirke til at grunnlaget for offentlige beslutninger bygger på faglig godt grunnlag, med åpenhet. Den skal også fremme allmennhetens tillit til forskning og utredninger. Bruk av bilag, sammen med standardavtalen, må derfor skje i samsvar med de krav som følger av det aktuelle regelverket for Oppdraget. Partene må se hen til rettigheter og plikter som følger av blant annet lov om forskningsetikk, lov om opphavsrett til åndsverk, lov om behandling av personopplysninger og lov om universiteter og høyskoler.

Avvikende avtalevilkår på de sentrale delene av standardavtalen bør begrunnes særskilt.

Bilagsmalene er ikke ment å være uttømmende. De gir først og fremst en oversikt over hvilke punkter i den generelle avtaleteksten som forutsetter, eller åpner for, videre regulering i bilagene. Bilagene må alltid tilpasses den enkelte anskaffelse og anvendelse.

Ved utfylling av bilagene bør du alltid bruke veiledningsdokumentet som hører til bilagene. Her finner du veiledning som hjelper deg å fylle ut bilagene på riktig måte. Veiledningsdokumentet finner du på siden til SSA-F på anskaffelser.no.

Melding om eventuell feil, uklarheter eller øvrige innspill vedrørende veiledningen bes rettet til: ssa-post@dfo.no med «SSA-F» som innledning i emnefeltet.

Bilag 1: Oppdragsgivers beskrivelse av Oppdraget

Konsekvenser av mulige endringer i regelverket for over- og underkurs for startlånet

Gjennom dette oppdraget ønsker Husbanken å få innsikt i forventede økonomiske konsekvenser for staten, kommunene og startlånstakerne ved gjennomføring av mulige endringer i regelverket for over- og underkurs for startlånet. Videre ønskes en vurdering av ulike forslag til endring av regelverket for når det kan tas over- og underkurs når fastrenteavtaler brytes.

Bakgrunn

Mange startlåntakere har fastrente på sine lån. I perioden 2021-2023 hadde over halvparten av startlånene utbetalt til privatpersoner fastrente.

For en del startlåntakere er inngåelse av en fastrenteavtale en forutsetning for at de kan få et startlån, fordi de ikke vil oppfylle kravet til veiledende rentestresstest som gjelder for flytende rente. Startlånstakere med fastrenteavtaler kan ikke si opp disse dersom den flytende renten går ned og er gunstigere uten å utløse en overkurs, om ikke annet er avtalt i låneavtalen. Det innebærer at låntaker må kompensere kommunen for rentetapet, dersom renten er lavere enn den avtalte fastrenten. Dersom renten er høyere enn den avtalte fastrenten, ved underkurs, må kommunen kompensere låntaker for renteøkningen.

En overkurs kan innebære store økonomiske konsekvenser for en del startlånstakere ved for eksempel bytte av bolig. Overkursen kan komme opp i betydelige beløp hvis rentenivået har sunket betraktelig og/eller at det er lang tid igjen av fastrenteavtalen.

En latent overkurs kan ha innlåsnings effekter fordi låntaker lar være å bryte avtalen som følge av de økonomiske konsekvensene. En del vil også ikke ha noe annet valg enn å bryte fastrenteavtalen, som for eksempel som følge av endret boposisjon ved samlivsbrudd eller dødsfall. En eventuell overkurs kan få store konsekvenser ved endring i livssituasjonen som familieførøkning, sykdom og samlivsbrudd som gjør det aktuelt å selge boligen.

Husbanken vil vurdere muligheten for å skjerme startlåntakerne for disse negative konsekvensene og ser derfor på ulike tiltak. Ett av forslagene er å foreslå endringer i finansavtaleforskriften og låneforskriften (forskrift om lån fra Husbanken) om at muligheten for å kreve over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtaler for startlån fjernes. Et annet alternativ er at muligheten for å kreve over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtaler fjernes i noen situasjonsbestemte tilfeller, som de beskrevet nedenfor.

Det må også tas stilling til om det fortsatt kan tas over- og underkurs ved ekstraordinære avdrag på lånet.

Ved å fjerne muligheten til å gi underkurs fjernes også muligheten for en mulig rentegevinst for startlåntaker. For eksempel vil personer med gunstige fastrenteavtaler også miste muligheten til å bli kompensert for dette om fastrenteavtalen brytes i situasjoner hvor renten har gått opp.

Både etter gammel og ny finansavtalelov er det anledning til å avtale at det ikke kan kreves under- og overkurs. Etter ny finansavtalelov er det bestemmelser om dette i § 2-10.

Kommunene kan også på sine innlån fra Husbanken avtale fastrente. Andelen fastrenteavtaler mellom kommune og Husbanken er forholdsvis lav. Av hele startlånporteføljen var andelen fastrentelån på om lag 6 prosent ved utgangen av 2023.

Reglene om over- og underkurs gjelder også ved eventuelle brudd på fastrenteavtaler mellom Husbanken og kommunene. Det varierer i hvor stor grad kommuner med fastrenteavtaler bryter disse. Ved brudd på fastrenteavtale for å gå over til flytende rente oppstiller Husbanken en sperrefrist på 6 måneder før kommunen kan inngå en ny fastrenteavtale. Husbankens vurdering er at en eventuell endring i regelverket for over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtaler for startlån ikke kan ha tilbakevirkende kraft. Det vil si at endringen kan ikke gripe inn i gjeldende fastrenteavtaler, verken mellom Husbanken og kommunene eller mellom kommunene og privatpersoner. Men endringen kan omfatte alle nye fastrenteavtaler, både for nye og eksisterende kunder. Kommunene kan i tillegg lempe på kravet om overkurs mot startlånskunden i tilfeller der fastrenteavtaler etter gammelt regime brytes.

Husbanken innhenter erfaringer fra kommuner som har fraskrevet seg rett til å kreve over- og underkurs

Husbanken vil gjøre et innsiktsarbeid gjennom intervjuer med kommuner som fraskriver seg retten til å kreve over- og underkurs, og kommuner som ikke gjør det. Husbanken vil tilgjengeliggjøre funnene for oppdragstaker.

Ved utgangen av mai 2024 har 48 kommuner som del av sin standard fastrenteavtale at retten til å kreve overkurs- og underkurs gjensidig fraskrives av kommunen og låntaker. Tilbakemeldingen så langt fra noen av kommunene som gjør dette er at det er et "nullsumspill"; kommunen har både tapt og tjent penger, og at hensynet til at låntakerne taler for å en slik løsning for å forhindre en potensiell stor økonomisk belastning.

Formål og innretning

Husbanken ønsker å utrede fordeler og ulemper ved å fjerne adgangen til over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtale mellom kommunene og privatpersoner, og mellom Husbanken og kommunene. Oppdragstaker skal beregne de forventede økonomiske konsekvenser for staten, kommunene og startlånstakerne ved gjennomføring av mulige endringer i regelverket for over- og underkurs for startlånet. Beregningene skal gjennomføres på en måte som lar seg replikere med endrede vilkår. Videre ønskes en vurdering av ulike forslag til endring av regelverket for når det kan tas over- og underkurs når fastrenteavtaler brytes.

Husbanken ønsker at det ses særlig på følgende forhold:

- Hva er budsjettkonsekvensen for staten ved å
 - o fjerne muligheten for over- og underkurs mellom Husbanken og kommune?
 - o å fjerne muligheten for å kreve over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtaler i noen situasjonsbestemte tilfeller, som for eksempel førtidig innfrielse av lånet og løpende låneavtaler med høye fastrente i perioder hvor flytende rente har blitt lavere

- Hva er den økonomiske konsekvensen for kommunene ved å
 - o fjerne muligheten for over- og underkurs mellom Husbanken og kommune, og mellom kommune og privatpersoner?
 - o fjerne muligheten for å kreve over- og underkurs ved brudd på fastrenteavtaler i situasjonsbestemte tilfeller (listen er ikke uttømmende):
 - salg av bolig ved samlivsbrudd eller død
 - inngåelse av en ny startlånnavtale ved samlivsbrudd fordi den ene ektefellen skal ta over boligen
 - salg som følge av familieforøkning og et behov for en større og mer egnet bolig

- salg som følge av sykdom og et behov for en mer egnet bolig
 - førtidig innfrielse av lånet, for eksempel ved refinansiering til lån i ordinær bank
 - løpende låneavtaler med høye fastrente i perioder hvor flytende rente har blitt lavere
 - Eller ulike varianter av disse.
- Hvilke andre løsninger kan være aktuelle for å begrense den økonomiske byrden for låntakere som er i en overkurs-posisjon (gitt at regelverksendringer ikke gjelder for allerede inngåtte avtaler med over- og underkurs)?
 - Hva er de foreløpige økonomiske konsekvensene for kommunene som gjensidig har fraskrevet seg retten til å kreve over- og underkurs? Hvordan vil renteutviklingen kunne påvirke disse kommunene med tanke på risiko, likviditet, etc.
 - Husbanken planlegger å gjennomføre en intervjurunde med et utvalg av kommunene for å innhente erfaringer så langt.
 - Hvordan kan forslaget innrettes for å hensynta knappe ressurser og kommunens administrative arbeid. Forslaget må også innrettes med hensyn til risiko for spekulasjon. Herunder kan det vurderes om eksempelvis sperrefrist kan spille en rolle.
 - Hva er konsekvensen for låntakere ved å fjerne muligheten for over- og underkurs mellom stat og kommune og mellom kommune og privatpersoner?
 - Hvilke konsekvenser har dette for eventuelle nye låntakere. Med konsekvenser menes både økonomiske og praktiske konsekvenser. Konsekvenser bør vurderes med tanke på dagens portefølje og mulige scenarioer for renteutvikling framover i tid.

Gjennomføring og frister

Hvilke data som benyttes fra Husbankens fagsystemer avklares i samråd med oppdragstaker. Tentativt forslag til dataleveranse er;

- 1) **Husbankens utlån til kommunene.** Lånebeløp, opprettet dato, løpetid, rentesats, fast/flytende rente. I tillegg til historikk på utbetaling/tilbakebetaling av over- og underkurs på kommunenivå.
- 2) **Kommunenes utlån til personkunder.** Lånebeløp, opprettet dato, løpetid (estimert), rentesats, fast/flytende.

Dataene vil utleveres til oppdragstaker etter avtale er inngått, og spesifiseres og bearbeides i samråd med Husbanken.

Oppdragstaker er ansvarlig for videre gjennomføring fram til sluttleveranse. Spørsmål og behov for avklaringer gjøres med Husbanken underveis.

Oppdraget skal sluttføres med en rapport og tilhørende excelark for beregninger innen 30. oktober, med en øvre kostnadsramme på 450 000 kr inkl.mva.

Bilag 2: Oppdragstakers spesifikasjon av oppdraget

Oppdragstaker skal spesifisere gjennomføringen av oppdraget som svar på Bilag 1.

Bilag 3: Prosjekt- og fremdriftsplan

Fylles ut av Oppdragstaker basert på de overordnede føringer Oppdragsgiver har gitt.

Avtalens punkt 1.4 Fremdriftsplan og leveringsdag

Oppstart

Velg alternativ:

- Oppdraget skal påbegynnes dd.mm.åååå.
- Oppdraget skal påbegynnes snarest mulig, senest dd.mm.åååå.
- Egendefinert av Oppdragstaker. Benyttes dette alternativ, skal Oppdragstaker fylle inn tekst:

Tidsramme for Oppdraget

Velg alternativ:

- Oppdraget løper inntil dd.mm.åååå.
- Egendefinert av Oppdragsgiver. Benyttes dette alternativ, skal Oppdragsgiver fylle inn tekst:

Delleveranser

Følgende delleveranser skal leveres (det bør spesifiseres om fristene utløser dagbot):

1. dd.mm.åååå: [fyll inn tekst]
2. dd.mm.åååå: [fyll inn tekst]
3. dd.mm.åååå: [fyll inn tekst]

Oppdragstakers fremdriftsplan

Tas med hvis det avtales at Oppdragstaker skal utarbeide en fremdriftsplan for sine ytelser.

Oppdragsgivers fremdriftsplan

Aktivitet	Tidspunkt	Informasjon
Oppstartsmøte		
Møtepunkt underveis		
Leveranse	30.10.2024	

Avtalens punkt 3.2 Bruk av metoder og kvalitetssikring

Krav til, og rutiner for kvalitetssikring kan inntas her.

Avtalens punkt 3.3 Medvirkning

Nærmere regulering av gjennomføring for medvirkning kan inntas her.

Bilag 4: Administrative bestemmelser

Administrative bestemmelser og andre opplysninger relevant for Partenes forhold. Fylles ut av Oppdragstaker basert på de overordnede føringer Oppdragsgiver har gitt i bilaget.

Avtalens punkt 1.5 Partenes representanter

Bemyndiget representant (person eller rolle)

Bemyndiget representant må angis, og dette punktet bør ikke slettes uten å erstattes av annen tilsvarende tekst.

Hos Oppdragsgiver:

Navn:

Tittel:

Telefon:

E-post:

Hos Oppdragstaker: *[Sett inn navn/rolle og kontaktopplysninger for bemyndiget representant]*

Navn:

Tittel:

Telefon:

E-post:

Avtalens punkt 1.6 Nøkkelpersonell

Oppdragstakers nøkkelpersonell i forbindelse med oppfyllelse Avtalen skal angis her.

Oppdragstakers nøkkelpersonell:

Navn	Stilling/Rolle	Prosentvis bidrag

Avtalens punkt 3.5 Gjensidig informasjonsplikt

Frister og rutiner for møter kan avtales her.

Frist for innkallelse til møter:

Rutiner for gjennomføring av møter:

Avtalens punkt 3.7 Oppdragstakers bruk av underleverandører

Oppdragstakers underleverandører som er godkjent av Oppdragsgiver skal angis her.

Navn	Kategori

Avtalens punkt 3.8 Oppdragsgivers bruk av tredjepart

Oppdragsgivers tredjeparter skal angis her.

Navn	Kategori

Avtalens punkt 3.9 Lønns- og arbeidsvilkår

Nærmere presiseringer om gjennomføring av Avtalens punkt 3.9 kan avtales her.

Aktuell tariffavtale samt samsvarserklæring:

Bilag 5: Pris og prisbestemmelser

Oversikt over alle priselementer knyttet til gjennomføringen av denne Avtalen. Fylles ut av Oppdragstaker basert på de overordnede føringer Oppdragsgiver har gitt i bilaget.

Avtalens punkt 4.1 Vederlag

A. Oversikt

Alle priser og nærmere betingelser for det vederlaget Oppdragsgiver skal betale for Oppdragstakers ytelser skal fremgå i dette bilaget. De samlede prisene og samlet sluttvederlag skal fremkomme her. Som en del av grunnlaget for totalprisen skal eventuelle spesielle betalingsordninger, rabatter, forskudd, delbetaling og avvikende betalingstidspunkt også fremgå.

Hvis partene avtaler annet enn det som følger av Avtalen vedrørende vederlag, skal det spesifiseres i dette bilaget.

B. Oppdragstakers Timepriser og andre prismodeller

Totalramme for Oppdraget

Det er avtalt følgende øvre ramme for oppdraget:

Totalpris

	Beløp	
Totalpris	360 000,-	ekskl. merverdiavgift
Mva ... %	90 000,-	
Totalpris	450 000,-	Inkl. merverdiavgift

C. Utlegg og reisekostnader mv.

Kontraktssummen inkluderer reise- og oppholdsutgifter i tilknytning til møter med oppdragsgiver, samt deltakelse på inntil tre (3) formidlingsseminarer som oppdragsgiver arrangerer eller er medarrangør av, og inntil ett (1) formidlingsseminar i regi Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

D. Overskridelser og varsling

Regler for varsling om overskridelse av avtalte timer angis her. Eventuell prisreduksjon ved slik overskridelse angis også her.

Avtalens punkt 4.2 Fakturering

Fakturaadresse

Husbanken
Postboks 1404
8002 Bodø

Faktura skal merkes med:

Saksnummer 2024/20825

Avtalens punkt 6.5.2 Dagbot ved forsinkelse

Andre dagbotsatser og annen løpetid for dagboten kan avtales her.

Bilag 6: Endringer i den generelle avtaleteksten

Punkt	Erstattes med

Bilag 7: Endringer i Avtalen etter avtaleinngåelsen

Her inntas endringsavtaler som eventuelt inngås etter avtaleinngåelsen.

Bilag 8: Databehandleravtale

Dersom partene inngår databehandleravtale, skal denne legges ved som bilag 8. [Mal til databehandleravtale](#).